Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פּרענומעריערען
אונד דער פּרענומעראציאָנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עקספּעדירען דעס ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט זיך אין פּעסט וואייטצנער בולוואר נומ׳ 29, וואָהין מאן אויך דיא פּרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבט.

יידישע פּעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וועכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פֿרייטאג, אונד קאָסטעט
פֿיר עסטרייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פֿיערטעליעהר. 2 גולד.50 קר. ע. וו.
פֿיר׳ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר׳ ע׳ וו׳
האלביעהריג 5 גולד.50 קר׳ ע׳ וו׳
פֿיערטעליעה׳ 2 גולד.75 קר׳ ע׳ וו׳

Nr. 48, דרייצעהנטער יאהרגאנג | פּעסט, מיטטוואָך כה ניסן ה.תרמ״א. | Pest, den 27. April 1881.

דע קאסטראָ — אונד דע איזראעלי.

אין דען לעטצטען טאגען וואורדען וויר פֿאָן צאהלרייכען פּרענומעראנטען, וועלכע אים יאהרע 1878 אויף אונזערע „צייטונג נאָך ניכט אבאָננירט וואָרען אונד אונזערען דאמאליגען ראָמאן פֿאָן בעניאמין דע איזראעלי ניכט לעזען קאָננטען, ערזוכט, איהנען יענען ראָמאן צוצוזענדען. דיעזעס ערזוכען קאָננען וויר אבער דורכאויס ניכט נאכקאָממען, דא אונזערע בלעטטער פֿאָם יאהרע 1878 גענצליך פֿערגריפֿפֿען זינד; נור אינזאָפֿערנע קאָננען וויר איינען טהייל דער ווינשע יענער לעזער בעפֿריעדיגען, אלס דאס וויר דא אן ערסטער שטעללע אויס יענעם ראָמאנע דאס אינטערעססאנטע געשפּרעך צווישען דעם יידישען שטודענטען דע קאסטראָ אונד זיינעם שיל-קאָללעגען דע איזראעלי נאָכמאלס מיטטהיילען, אינדעם וויר נאָכדראבייא פֿערזיכערן, דאס דיעזעס געשפּרעך ניכט עטווא איינע ראָמאנהאפֿטע ערדיכטונג, זאָנדערן היסטאָריש וואהר איזט, אונד דאהער פֿאָן יעדערמאנן מיט אינטערעססע געלעזען ווערדען קאנן.

בעניאמין דע איזראעלי גאב נעמליך אין זיינעם 18-טען לעבענס-יאהרע זיינעם יידישען שיל-קאָללעגען דע קאסטראָ דיא פֿערזיכערונג, ווידער יודע צו ווערדען — אונד אלס שפּעטערהין דע קאסטראָ זיינען פֿריינד בעניאמין דאצו דרענגטע, זיין פֿערשפּרעכען איינצוהאלטען אונד דיעזער נאָך איממער צאגערטע —, דא זאגטע דע קאסטראָ צו בעניאמין דע איזראעלי (לאָרד בעאקאָנספֿיעלד) פֿאָלגענדעס:

„ליעבער, גוטער, הערצענס-פֿריינד! עס איזט מיר לייד אום דיך, בעניאמין, איך האבע פֿאָן דיר גראָססעס ערוואַרטעט; איך ווירדע מיין לעבען דאפֿיר געגעבען, ווענן איך דיך ווידער צו מיינעם גלויבענס-גענאָססען מאכען קאָננטע. דיא ערצעהלטעסט מיר זעלבסט, וויא גראָס דיין אור-גראָס-פֿאטער אין שפּאניען וואר, וויא ער דאָרט פֿירסט אונד מיניסטער העטטע ווערדען קאָננען, ווענן ער דען קאטהאָלישען גלויבען אנגענאָממען העטטע. אבער ער טהאט עס ניכט! ער קאם אום זיין גאנצעס פֿערמאָגען, ער קאם אום זיין געליעבטעס וויב, אונד מוסטע זיך נור מיט זיינעם איינציגען קינדע נאָך ווענעציען פֿליכטען, אום נור דאָרט זיינעם גלויבען טריא בלייבען צו קאָננען. וואס העטטע דיין אור-גראָס-פֿאטער דעמיעניגען געאנטוואָרטעט, דער איהם געזאגט העטטע: „זיעהע! וויא דיא אין דער שרעקליכען צייט דער יודען-פֿערפֿאָלגונג אללעס אפּפֿערטעסט, אום נור יודע צו בלייבען, אבער עס ווירד איינמאל איינע צייט קאָממען, אין וועלכער דער יודע ניכט מעהר פֿערפֿאָלגט ווירד אונד זאָגאר אייך אלס יודע גראָססעס עררייכען קאנן — אונד דאך ווערדען זיך אין יענער צייט דיינע ענקעל פֿרייוויללינג טויפֿען לאססען!" וויא ווערע עס דאנן יענעם גוטען אלטען צו מוטהע געוועזען, ווענן איהם דאס יעמאנד געזאגט העטטע? — גוטער בעניאמין! דאהער ליעססען זיך זאָ פֿיעלע טויזענדע יודען אין שפּאניען וועגען איהרעס גלויבענס פֿערברעננען, דאמיט דאנן איהרע ענקעל אין דעם פֿרייען ענגלאנד פֿרייוויללינג דען גלויבען פֿערלאססען זאָללען? — דאהער . . ."

„האלט איין, דע קאסטראָ, (ערווידערטע בעניאמין דע איזראעלי) האלט איין! דוא רייסט פֿערנארבטע וואונדען אויף, אהנע זיא ווידער היילען צו קאָננען. איך וואר ביא דער טויפֿע ערסט 12 יאהרע אלט, האטטע קיינען פֿערשטאנד, מיך צו וועהרען; ניכט פֿרייוויללינג האבע איך דען אנגליקאנישען גלויבען אנגענאָממען; אבער יעטצט בין איך שאָן אנגליקאנער, לאססע מיך נור, גיב מיר צייט, איך ווערדע היער געראדע אלס אנגליקאנער דען יודען פֿיעל גוטעס טהון קאָננען. דוא קעננסט ענגלאנד, דוא ווייסט, דאס איך נור זאָ אים נייען גלויבען איין גראָססעס וואָרט אונד איינע וויכטיגע שטיממע האבען קאנן, איך קאנן נאָך אינס פּארלאמענט קאָממען."

„זאָנדערבאר זינד דיינע אנזיכטען! (זאגטע דע קאסטראָ) דוא ווילסט אלזאָ נור דאהער אנגליקאנער בלייבען, אום אלס זאָלכער דען יודען גוטעס צו טהון? דוא האסט עבען זאָלכע זאָנדערבארע אנזיכטען, וויא דיין פֿאטער. דיינעם פֿאטער האט דיא לאָנדאָנער געמיינדע איינע געלד-שטראפֿע אויפֿערלעגט, וויל ער דיא שטעללע איינעס פֿאָרשטעהערס ניכט אננעהמען וואָללטע, אונד וועגען דיעזער געלד-שטראפֿע טויפֿטע ער זיך!"

„דע קאסטראָ! מיך דאַרפֿסט דוא בעליידיגען, ניכט אבער מיינען פֿאטער. מיין פֿאטער איזט איין פֿריי-דענקער, ער האט וואָהל איממער מיט גראָססער פּינקטליכקייט דיא געמיינדע-שטייערן בעצאהלט אונד אויך פֿיעלעס צור ערהאלטונג דער יידישען וואָהלטהעטיגקייטס-אנשטאלטען בייגעשטייערט; אבער ער קאָננטע זיך מיט דען איינריכטונגען אונד געברייכען דער לאָנדאָנער יידישען געמיינדע ניע בעפֿריינדען. עס וואר דאהער פֿאָן דער לאָנדאָנער געמיינדע אין אונרעכט אונד איינע אונקלוגהייט, דאס זיא מיט געוואלט איינען זאָלכען צום פֿאָרשטעהער וועהלען וואָללטע, דער ניכט פֿיר איהרע זאכע בעגייסטערט איזט, זאָנדערן זאָגאר איינען ווידערוויללען געגען זיא האט. דיא לאָנדאָנער געמיינדע העטטע שאָן לענגסט זאָלכע צוואנגסשטאטוטען אבשאפֿפֿען זאָללען. מיין פֿאטער האט אין איינעם שרייבען אן דיא געמיינדע מיט גראָססעם נאכדרוקע דאס ערזוכען געשטעללט, יענע פֿעראלטעטען שטאטוטען אבצוענדערן אונד איהן מיט דער אננאהמע דער פֿאָרשטאנדס-שטעללע צו פֿערשאָנען; אבער דיא געמיינדע וואָללטע דורכאויס ניכט נאכגעבען. — וויא קאנן מאן דענן דאס עהרען-אמט איינעס פֿאָרשטעהערס זאָ העראבווירדיגען, דאס מאן עס דורך האָהע געלד-שטראפֿען אויפֿצווינגען וויל, ווענן דיא אננאהמע פֿערוויינגערט ווירד?"

„אבער דעסהאלב אללין העטטע דיין פֿאטער אויס דעם גאנצען יודענטהום ניכט אויסטרעטען מיססען! געראדע איין זאָלך׳ גראָססער געלעהרטער, וויא דיין פֿאטער, העטטע זיך אלס געמיינדע-פֿאָרשטעהער וועהלען לאססען זאָללען, אום אלס זאָלכער דאהין ווירקען צו קאָננען, דאס פֿיעלע שלעכטע איינריכטונגען אבגעשאפֿפֿט ווערדען! וועלכע אכטונג קאנן יעטצט דיין פֿאטער ביא דען אנגליקאנערן געניעסען, ווענן דיעזע וויססען, דאס דיין פֿאטער נור וועגען איינער געלד-שטראפֿע אנגליקאנער געוואָרדען?"

בעניאמין שטאנד שטיללע אונד קאָננטע ניכט אנטוואָרטען, דע קאסטראָ בענוטצטע דיעזע פֿערלעגענהייט זיינעס פֿריינדעס אונד זאגטע געריהרט: „בעניאמין, איך בין אויך ניכט דער אללצושטרענגע אָרטהאָדאָקסע; אבער עס טהוט מיר דעננאָך זעהר וועהע, דאס דוא דעם יודענטהומע ענטריססען וואָרדעסט. מיין פֿאטער, דער פֿריהער סעקרעטער דער לאָנדאָנער יידישען געמיינדע וואר, ערצעהלטע מיר, דאס דיינע מוטטער פֿאָם בעריהמטען אברבנאל העשטאממטע, אונד דאס אויך דער פֿערוואנדטע דיינער מוטטער, דער בעריהמטע דאוויד אברבנאל לינדא, דיין מוהל געוועזען, אונד דיעזער האטטע ביא דיינער סעודה איינע גראָססאַרטיגע רעדע געהאלטען, אין וועלכער ער דען וואונש אויסדריקטע, דאס דוא דיינעם אור-אור-גראָסספֿאטער נאכגעראטהען אונד עבענפֿאללס מיניסטער ווערדען מאָכטעסט."

„גוטער דע קאסטראָ, דיעזען וואונש האבע איך אויך נאָך היינטע. איך שטודירע שטאאטס-וויססענשאפֿטען אונד וויל שטאאטס-מאנן ווערדען. איך האבע געגרינדעטע אויססיכטען, באלד אינס פּארלאמענט צו קאָממען, אונד דא קאנן איך פֿיעל ווירקען. נאָך זינד דיא יודען ענגלאנדס ניכט עמאנציפּירט, זיא זינד ביז יעטצט איממער נור נאָך געדולדעט. דוא ווייסט, איך שעמע מיך ניערגענדס צו זאגען, דאס איך אלס יודע געבאָרען וואורדע. דיא מייסטען געטויפֿטען יודען שעמען זיך איהרער אבשטאממונג אונד שימפּפֿען איבער דען גלויבען, אין דעם זיא געבאָרען זינד; איך אבער האבע דאס יודענטהום ניעמאלס אנגעגריפֿפֿען אונד שפּרעכע איממער מיט גראָססער האָכאכטונג פֿאָן דעמזעלבען. איך ווערדע איממער אין בעוואונדערער דעס יידישען שטאממעס בלייבען, איך בעוואונדערע דיא אונפֿערמישטהייט אונד דיא האָהע בעגאבונג דער יודען. אללע גראָססען מענער דער וועלט שטאממען פֿאָן יודען אב. איך האָפֿפֿע, דאס עס מיר געלינגען ווירד, דיא עמאנציפּאציאָן דער יודען אין ענגלאנד הערבייצופֿיהרען. אונד דאנן, ווענן איך דיעזע מיססיאָן ערפֿיללט האבע, דאנן . . ."

„נון? וואס דאנן? ווילסט דוא דאנן יודע ווערדען?"

„„קאָממט צייט — קאָממט ראטה!""

„בעניאמין, אויס דיר ווירד ווירקליך איין גראָססער שטאאטס-מאנן ווערדען, דא דוא שאָן יעטצט זאָלכע צווייא-דייטיגע פֿערשפּרעכונגען מאכען קאָננסט! בעניאמין, איך וויל דיר ניכט פֿלוכען, וויא דער אמסטערדאמער ראבבינער דיינעם פֿאטער פֿלוכטע אונד איהם וועגען זיינער פֿערבלענדונג דיא בלינדהייט פּראָפֿעצייהטע. (וויר מיססען היער בעמערקען, דאס יענער פֿלוך אויך איינגעטראָפֿפֿען וואר, דענן דער פֿאטער פֿאָן בעניאמין ערבלינדעטע אים יאהרע 1839) דוא ביזט גוט, איך פֿלוכע דיר ניכט, אבער וויא איין פֿריינד דען פֿריינד ביטטע איך דיך: קעהרע צוריק, זאָ לאנגע דוא נאָך יונג ביזט, נאכהער ווירד עס צו שפּעט! ווענן מאן גראָס ווירד אונד צור האָהען שטעללונג געלאנגט, דאנן איזט שאָן דיא פֿערזוכונג צו גראָס, אום יענע שיינבארע האָהע צו פֿערלאססען."

„לאססע מיך, דע קאסטראָ! נאָך בין איך ניכט געשטאָרבען, אונד זאָ לאנגע מאן לעבט, איזט ניכט צו שפּעט; איין איינען טאג פֿאָר דעם טאָדע קאנן מאן זיך נאָך בעקעהרען.""

„לעערע, זעהר לעערע אויסרעדען! שאדע אום דיך, גוטער בעניאמין! דוא ווערעסט איינע ציערדע אונזערעס פֿאָלקעס! מיינע אבזיכט מיט דיר וואר גוט, אבער מיין בעמיהען איזט ליידער אומזאָנסט. לעבע וואָהל, פֿיעללייכט זעהען וויר אונס ניע ווידער!"

„גוטער דע קאסטראָ בלייב ביא מיר, וויר וואָללען היער צוזאממען שטודירען אונד אונזערע געדאנקען אויסטוישען. נור יעטצט מאכע קיינע בעקעהרונגס-פֿערזוכע מיט מיר. איך וויל דיא שאָנע צייט מיינער יוגענד געניעססען, איך וויל אין גראָססע הייזער אונד אין האָהע געזעללשאפֿטס-קרייזע קאָממען, וואָהין איך אלס יודע ניכט געלאנגען קאָננטע. איך וויל צוערסט דיא גראָססע וועלט קעננען לערנען, אום מיך מיט איהרען פֿאָרצינען אונד שוועכען

געלאנג עס אונס מיט פיעלער אנשטרענגונג, דיא צערשטיקעלטע לייבע אין דען אבאָרט צו ווערפען. דער מיסטהויפען וואר גאטירליך פאָלל בלוט. דא קעהרטען וויר דען מיסט אום, אום דיא בלוטשפורען צו פערדעקען. וויר וואושען אונס דיא הענדע ביים ברוננען אב. איך וואר זעהר ערשאָפּפט אונד וואַרף מיך אויף מיין לאגער. באלים אונטערזוכטע נון דיא קליידער דעס ערמאָרדעטען אונד פאנד אין דער האָזענטאשע האָוואַרדס בלאָס 95 קרייצער. דא ריעף איך אויס: „וועגען דיעזעס געלדעס וואר עס דאָך ניכט דער מיהע ווערטה!“ באלים גינג נון אין דאס צימער דעס ערמאָרדעטען, וואָ ער 65 גולדען גענסט איהר אונד קעטטע דעס ערמאָרדעטען פאָרפאנד. היעפאָן איבערגאב ער מיר פאָרלייפיג נור צוויא גולדען. איך וואָללטע וויטער ניכטס אננעהמען. דאמיט איך ניכט אין פערדאכט קאָממע, ערזוכטע יעדאָך דען באלים, אללעס מיינעם שוואגער, דעם קוטשער יאזעף זיגמונד אין דער זאלצ-גאססע, ציר פאָרלייפיגען אויפבעוואַהרונג צו איבערגעבען. באלים פערשפראך מיר, מיינע וויזונג צו בעפאָלגען. דאָך ערפוהר איך שאָן דעם מארגענס, דאס באלים מיינעם שוואגער ניכטס איבערגעבען האט, זאָנדערן מיט דעם געריבטען געלדע אונד אללען זאבען דעם ערמאָרדעטען הורבנגאנגען איזט!“ — אויף גרונד דיעזער איסזאגע בעגאבען זיך נון איינינע קאָממיססערע מיט צוייא קאנאל-רייטערן אונד אין בעגלייטונג דעס פאנטצעל אין דען פאלאסט דער גרעפין קאראלי, אָפפנעטען דען אבאָרט אונד פאנדען ווירקליך דיא צערשטיקעלטע לייבע דעס ערמאָרדעטען ענגלישען קוטשערס. פאנטצעל שטאנד ביים אנבליקע דער לייבע גאנץ רוהיג אונד ציגטע קיינע שפור פאָן ריי ע. יעטצט קעהרטע אללעס צוריק צור שטאדטהויפטמאנשאָפט. דער פאָליצייבעאמטע ערזוכטע נון דען מאָארער קאָממיסער, דיא ארט אונד וויזע צו פראָטאָקאָלל צו געבען, ווייא עס איהם געלונגען וואר, דען מאָרדער באלים צו ערוישען. דא וואורדע עס אבער דעם קאָממיסער אונהיימליך צו מוטהע, דא עס זיך נונמעהר הערויסשטעללטע, דאס דיא ערגרייפונג דעס באלים גאר ניכט זיין פערדיענסט וואר. שטעפאן באלים האטטע זיך נעמליך אין דער נאכט פאָם 19-טען אפריל אין זיינער וואָהנונג דורך איינען פיסטאָלען-שוס זעלבסט צו ענטלייבען געזוכט. דיעס וואורדע זאָגלייך דעם דאָרטיגען שטוהלריכטער אנגעצייגט, דער זאָגלייך אין דיא וואָהנונג דעס באלים געאיילט אונד מיט איהם פראָטאָקאָלל איפנאהם, וואָביא באלים פאָלגענדעס איינגעשטאנד: „איך האבע אין געמיינשאפט מיט פאנטצעל דען ענגלישען קוטשער ערמאָרדעט. מיינע געוויססענסביססע ליעסען מיך ניכט רוהען, וועסהאלב איך אן מיר איינען זעלבסטמאָרד-פערזוך פעראיבטע.“ — אלס נון דיא שטאדטהויפטמאנשאפט אלל דיעס ערפוהר, טעלעגראפירטע זיא אן דען שטוהלריכטער אין מאָאר, אב דער צושטאנד באלים ניכט ערלויבע, איהן נאך דער הויפטשטאדט צו פיהרען? — דיא אנטוואָרט לויטעטע: „באלים איזט זאעבען אין פאָלגע זיינער פערוואונדונג דורך דען פיסטאָלענשוס-געשטאָרבען.“ — מיט באלים וואר אלזאָ ניכטס מעהר צו טהון. דען אנדערן מאָרדער פאנטצעל פיהרטע מאן נאך אָפען אינ׳ס געפענגניס דעס פאָרטונא-געביידעס. ווא מיט דעמזעלבען נאָך איינמאל איין פערהאָר פאָרגענאָממען וואורדע. ער געשטאנד אויך היער אללעס מיט קאלטעם בלוטע, אָהנע אויך נור איין צייכען דער רייע צו געבען.

* (ביא סענעדין) האט דער שטורם אם מהיס-דאממע צוייא ריססע פעראורזאכט. וועסהאלב דיא פלוטה אללע פעלדער אין דער געגענד פאָן שאָוועגהאזא איבערשוועממטע. דיא שטאדט סעגעדין זעלבער איזט אויסער געפאהר.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

געטריידע-געשעפט. פאָן ווייצען וואר געסטערן וועניג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר מעסיג. 8000 מעטרצ׳ וואורדען פערקויפט.

ווייצען, טהייס- 500 מטרצ׳ 78, קילאָ 13.70 גולד. 200 מטרצ׳ 78, קילאָ 13.65 גול. 400 מטרצ׳ 77.8 קילאָ 13.65 גולד. 100 מטרצ׳ 77.5 קילאָ 13.57½ גולד. 100 מטרצ׳ 78,5 ק׳ 13.60 גול. — 200 מטרצ׳ 76, ק׳ 13.20 גולדען. — 100 מעטרצ׳ 75.5 קילאָ 12.95 גולד. 900 מטרצ׳ 78, קילאָ 13,20 גולד. — 1400 מעטערצ׳ 73, קילאָ 12.10 גולדען. 100 מטרצ׳ 74, קילאָ 12,80 גולדען. — (אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

קאָרן 10.60—10.30 גולד.

גערסטע פוטטער- 6.70 — 7. גולד. — מאלצוואַרע 7.50—8,20 גולד.

קוקורוץ 5,75 - 5.85 גול.

האפער 6,10—6.30 גולד.

רעפּס, קאָהל —.13 גולדען. —

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאממט זאק, פרייא אב פעסט:) נו׳ 0: 22 גולד. — קר׳. נומ׳ 1: 21 גול. 40 קר׳, נו׳ 2: 20 גול. 80 קר׳, נו׳ 3: 20 גול. — קר, נו׳ 4: 19 גול. 20 קר׳, נו׳ 5: 18 גול. 50 קר׳, נו׳ 6: 17 גול׳ 40 קר׳, נו׳ 7: 16 גולד. 40 קר׳, נו׳ 8: 15 גול. 40 קר׳, נו׳ 8½: 14 גולד. 60 קר׳, פיינע קלייע 4 גול. 50 קר׳, גראָבע קלייע 4 גולד. — קר.

הילזענפריכטע: ערבסען אונגארישע 9.— —11. גול. לינזען 11—18 גול. ראָהע הירזע —.6, הירזע ברייִן 10,40—10¾ גול. גראָבע וויסע באָהנען 7.25—8, צווייטע 9½—10 גול. לינזאמען 14 גול. — האנפזאמען —7—7.75. מאָהן 7.75—8.25 גולד. קימעל 26—28 גול. וויקען 7.75 גול. מאָהן גרויער 35—36 גול. בלויער 42—44 גולד. (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 31,50 גול. — אלטע-מעטהאָדע 32'50 גולדען. פער 10000 ליטער פערצענט. —

צוועטשקען, באָסנישע: פרימא 17,60 — 17'80 גולד.

ערד-עפּפעל פער 100 קילאָגראממ 3'80 — 4 גולדען.

ריבאָל ראפּפינירטער 32,50 - 33 גולד) פער 100 קילאָגראממ.

רעפּס-קוכען 6,20 גול.

אונשליט (חלב) 44 — —.45 גולד.

הייטע, ווייר נאטירען: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הייטע 105 — 108 גול. אָבסענהייטע טראָקענע 108 — 110 גול. ראָסהייטע 10½ — 11 גולד. (אללעס פער פאאר.) קאלב-פעללע, אָהנע קאָפּפע 195—200 גולד. מיט קאָפּפען 180—190 גולדען.

לעדער געשעפט, קוה-הייטע 6 — 8-קילאָ 225 — 240 גולד. איינמאל פערזעצטע טערצען פאָן 10—15 קילאָ 166—168 גולד., צווייטאל פערזעצטע טערצען 16—18 קילאָ, 160—164 גולד. דריימאל פערזעצטע טערצען 19—21 קילאָ 162—164 גולד.

קאלבלעדער, ברויגע 9—11-קילאָ 450 — 465 גולדען. גענערבטע 6—8-קילאָ 340—360 גולדען פער 100 קילאָ.

שאפוואָללע. אין פאָריגער וואָכע וואר דאס געשעפט שוואך, עס וואורדען בלאָס 150 מטרצ׳ פערקויפט. אונד צוואר מיטטעל טוכ-וואָללע 82—90 גול. פעהלערהאפטע באטשקער איינשורען 65—66 גולד.(אללעס פער 56ק.)

וויענער פרייזע.

שפּיריטוס 32.25 - 32,50 גול. צו 10000 ליטער פערצענט.

ריבאָל 32.25 — 32.50 גולד. פער 100 קילאָ.

ווייצען, פערקויפט וואורדען 25000 מעטערצטר׳, פרייזע: טהייס-ווייצען 74—76-קילאָ 13.10—13.55 גול. פער מעטערצטר. —

קאָרן, אונגארישעס 67—71-קילאָגראמם 11.10—11,65 גולד׳ פער מעטער-צטר.

גערסטע עסטערייכישע 60—64-קילאָ 8,80 — 9,50 גולדען.

קוקורוץ 6,50—6,60 גולד.

האפער אונגארישער 6.75 — 6.90 גולדען פער מעטער-צענטנער.

רעפּס באנאטער 12.25—12.50 גולד. קאָהל 13, — 13.37½ גולדען.

קאָרן-מעהל, נו׳ 1: 18,50—19.50 גולד., נו׳ 2: 16,50—17.50 גולדען פער מעטער-צטר.

ווייצען-מעהל נו׳ 0: 22.30—23.— גולד׳ נו׳ 1: 20,80—21.50 גולד., נו׳ 2: 19'80—21.30 נו׳ 3: 18.30—19.30 גולדען, אללעס פער מעטער צטר.

הילזענפריכטע: לינזען 20—28 גולדען ערבסען 10—14 גול. באָהנען 8,53—11 גולד. הירזען 7.60 — 8,25 גולד׳ (אללעס פער 100 קילאָ.) —

לאטטא-ציעהונג פאָם 23-טען אפּריל 1881.

טעמעשוואר	40	75	30	31	36
וויען	43	53	41	14	83
גראץ	57	40	66	3	55

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר״י רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאָגראממ
ווייצען		
נאָרדאונגאריש׳ נייער	74	—.——.—
"	75	11.95—12.05
"	76	12.15—12.25
"	77	13.30—12.35
"	78	12.40—12.45
"	79	12.50—12.60
"	80	—.——.—
פעסטער באָדען	—	—.——.—
"	75	12.40—12.55
"	76	12.65—12.75
"	77	12.80—12,85
"	78	12.85—12.90
"	79	12.95—13.—
"	80	—.——.—
טהייס	—	—.——.—
"	75	12.70—12.85
"	76	12.95—13.05
"	77	13.15—13.25
"	78	13.35—13.45
"	79	13.50—13.55
"	80	—.——.—
וויעזעלבורגער		
"	75	12.60—12.75
"	76	12.80—12.90
"	77	13.——13.10
"	78	[illegible]
"	79	[illegible]
"	80	[illegible]

פריכטע	קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאָגראממ
קאָרן	72	10.70—10.62
גערסטע מאלץ	62	—.——.—
גערסטע פיטטער	62	6.85—6.70
האפער	40	6.70—6.30
קוקורוץ באנאטער	75	6.95—5.90
אנדערער	73	5.35—5.80
הירזע	—	6.10—5.75

[illegible]		100 קילאָגראממ
ווייצען	פער אָקטאָבער	10.57
	"	—.—
	פריהיאהר	11.85
קוקורוץ	"	5.08
גערסטע	"	—.—
האפער	"	6.85
"	"	—.—
רעפּס	"	—.—

באללען-מעהל

דער באללען צו 100 קילאָגראממ מיט זאק		פל.	קר.
נוממער	0	22	—
"	1	21	40
"	2	20	80
"	3	[illegible]	[illegible]
"	4	19	60
"	5	18	80
"	6	17	60
"	7	16	60
"	8	15	80
"	8½	14	80
שפּיריטוס: [illegible]		32	25
" [illegible]		30	—

קורז-טאבעללע פאָם 24. אפריל.

געלדקורז

	פל.	קר.
זילבער־אגיא	100	—
דוקאטען	5	53
עסטרייכיש־אונגארישעס 8 גולדען גאלד־שטיק (20 פראנקס)	9	33
נאפּאלעאָנדאָר	9	33
דייטשע רייכסבאנקנאטען	57	50
20 מארקשטיקע	11	47
פאפּיערריובעל	1	20

לאָזע.

	פל.	קר.
1854-ער 4 פּערצענטיגע שטאאטסלאָזע	122	—
1860-ער " גאנצע	131	75
דטאָ " האלבע	133	25
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	175	75
דטאָ " 50 "	174	50
ראַאַב רעגולירונגס [illegible]	27	—
[illegible] לאָזע	26	—
קרעדיט-לאָזע	183	75
קלארי־לאָזע צו 40 גולדען	41	50
[illegible]	107	30
[illegible] לאָזע	25	—
קעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	17	50
[illegible] לאָזע " 20 "	20	25
אָפנער לאָזע " 40 "	42	25
פאלפי לאָזע " 40 "	39	50
רודאלפה־לאָזע " 10 "	19	—
סאלם־לאָזע " 40 "	50	75
וואלדשטיינער לאָזע " 20 "	22	—
סט.־גענאָיס לאָזע " 40 "	45	75

לאָזע.

	פל.	קר.
[illegible] לאָזע צו 20 גולדען	24	—
[illegible] לאָזע " 100 "	128	50
דטאָ " 50 "	65	50
וואלדשטיינ־לאָזע " 20 "	30	50
ווינדישגרעטץ־לאָזע " 20 "	39	—
אונגארישע פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד	116	70
[illegible]־לאָזע	111	25
ווינער לאָזע	122	50

ווערטה-פּאפּיערע

	פל.	קר.
אונגארישע גאלדרענטע	116	10
אונגארישע פּאפּיררענטע	90	65
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	98	50
טעמעשוואר־באנאטער	96	80
זיעבענבירגישע	96	75
גאליציסע	100	25
בוקאווינער	95	50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	132	50
וויינצעהענט־אבלאָזונגס־אבליגאציאָנען	96	—
פּפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פּערצענט	102	—
דער אונגארישען היפּאָטהעקענבאנק צו 5½ פּערצענט	101	50
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיטאנשטאלט צו 5 איינהאלב פּערצענט	100	—
דטאָ צו 6 פּערצענט	100	50
דער אָסטבאהן	98	50
דער נארד־אָסטבאהן	164	25

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS. Budapest, 1881. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

* (דרייא קאָנפֿעססיאָנען — דרייא מיניסטער.) אים דעם גראָסהערצאָגטהומע באדען (דייטשלאנד) ווירד זאָבען בעריכטעט: אנשטאטט דער ביזהעריגען פֿינף מיניסטער ווירד אונזער שטאאט ניגמעהר בלאָס פֿאָן דרייא מיניסטערן פֿערוואלטעט ווערדען. מאן וויל היער עבען דאס גאנצע רעגיערונגס-וועזען נאָך מאָגליכקייט פֿעראיינפֿאכען. עס ווערדען היעדורך פֿיעלע קאָסטען אונד פֿיעלע מיהע ערשפּארט. אבער דאס איזט ניכט דאס איינציגע ערפֿרייליכע אן דער טהאטזאכע. איינע פֿיעל גראָססערע ערהונגענשאפֿט איזט עס, דאס בייא בעזעטצונג דיעזער דרייא מיניסטער-שטעללען דער גרונדזאטץ דער גלייכהייט אללער קאָנפֿעססיאָנען פֿאָללקאָממען צור געלטונג קאם. וויא אין דען מייסטען שטאאטען אייראָפּא'ס, בעפֿינדען זיך איך אין אונזערעם גראָסהערצאָגטהומע באדען דרייא קאָנפֿעססיאָנען: דיא קאטהאָלישע, דיא פּראָטעסטאנטישע אונד דיא יידישע. בייא דער ערגעננונג דער פּערזאָנען פֿיר דיא דרייא מיניסטער-שטעללען וואורדע היערויף ריקזיכט גענאָממען, אונד זאָ האבען וויר איינען מיניסטער, דער קאטהאָליק, איינען מיניסטער, דער פּראָטעסטאנט אונד איינען מיניסטער, דער יודע איזט! דאס איזט געוויס האָכסט ערפֿרייליך. איבריגענס האט זיך באדען זייט יע דורך זיינע זינן פֿיר פֿרייהייט אונד גלייכהייט אויסגעצייכנעט. וויא אים דער וועלט-געשיכטע צו ערזעהען, וואר דער הערצאָג קארל פֿריעדריך פֿאָן באדען דער ערסטע פֿירסט דייטשלאנדס, דער שאָן אים יאהרע 1808 אין זיינעם שטאאטע דיא יודען-עמאנציפּאציאָן צום געזעטצע ערהאָבען האט! אין איינעם זאָלך' געבילדעטען שטאאטע, וויא באדען, קאנן אין שטאָקער, טריישקע, הייניך אונד דערגלייכען געזינדעל מיט איהרען יודען-העטצערייען נימעהר אויף בעאכטונג רעכנען. ווירדען זיך אין באדען זאָלך' שפּיטצביבישע יודען-פֿיינדע פֿינדען, דא ווירדע מאן איהנען געוויס איינען ווינקעל אין איינעם קערקער אנווייזען, אום זיך דאָרט נאָך הערצענסלוסט אויסשרייען צו קאָננען.

* (דער קריעג צווישען פֿראנקרייך אונד טוניס) איזט נון אין בעסטעם צוגע. דיא שלאכטען צווישען דען פֿראנצאָזען אונד דען רייבערישען איינוואָהנערן פֿאָן טוניס האבען בערייטס בעגאָננען. אין פֿראנצאָזישעם קריעגסשיפֿף באָמבארדירטע אונד צערשטאָרטע פֿאָרגעסטערן דיא טוניזישע פֿעסטונג טאבארקא. אוים דיעזעם קליינען קריעגע קאנן זיך איין העפֿטיגער קריעג ענטוויקעלן. דענן ערסטענס איזט דער קאמפֿף געגען דיא ווילדען רייבערישען אראבער פֿאָן טוניס קיין לייכטער, אונד צווייטענס קאָננען דאנן דיא פֿאָלגען דיעזעס קריעגעס, ווענן עס דען פֿראנצאָזען געלינגט, טוניס צו אונטערוואַרפֿען אונד עס גענצליך אונטער איהרע הערשאפֿט צו בריגנען, צו איינעם קריעגע מיט איטאליען פֿיהרען.

* (דאס געזעטץ איבער דיא ציוויל-עהע.) ווירד פֿיעללייכט דענן דאָך נאָך וועהרענד דער זיטצונגס-הייער דיעזעס רייכסטאגעס צור פֿערהאנדלונג געלאנגען. וועניגסטענס פֿערזיכערטע דיעס מיניסטער פֿיילער אין דער געסטריגען רייכסטאגס-זיטצונג.

* (דיא שוואגער דעס סולטאנס — פֿערהאפֿטעט.) אים קאָנסטאנטינאָפּעל ווירד פֿאָם 25-טען דיעזעס פֿאָלגענדעס טעלעגראפֿירט: גראָסעס אויפֿזעהען ערעגט היער דיא טהאטזאכע, דאס דער סולטאן זיינע ביידען שוועגער, מאהמוד דאמאד אונד נורי פּאשא, פֿערנער אויך דען פּאלאסט-קעממערער, האפֿיין מעהמעד באי, פּלאָטצליך פֿערהאפֿטעטען ליעס. עס האנדעלט זיך היעבייא ניכט עטווא אום איינע אייפֿגערעקטע פּאָליטישע פֿערשוואָרונג, זאָנדערן אום איינען געמיינען דיעבשטאהל: אלס נעמליך דער סולטאן אבדול-אציז פֿאָר איינינען יאהרען בעקאננטליך דורך ערשטעכונג מיט איינער שעערע ערמאָרדעט וואורדע, וואר אים דעם שאטצע דעס סולטאנס אין שמוק-געגענשטאנד פֿערשוואונדען, דער פֿינף מילליאָנען ווערטה וואר. דיעזער שמוק העטטע נאטירליך אין דען בעזיטץ דעם טהראָנערבען איבערגעהען זאָללען. דער געגענווערטיגע סולטאן וואר אלזאָ אינטראָסטליך איבער דאס פֿערשווינדען דעם טהייערען שמוקעס. נון שטעללט עס זיך יעטצט העראוס, דאס זיינע איגענען שוועגער, מאהמוד דאמאד אונד נורי פּאשא, אים איינפֿערשטענדניססע מיט דעם פּאלאסט-קעממערער האפֿיין מעהעמעד באי, דיא אן דער ערמאָרדונג דעם אונגליקליכען סולטאנס אבדול אציז טהיילגענאָממען, דען קאָסטבארען שמוק ענטווענדעט אונד אן איינען גריעכישען באנקהויז-בעזיטצער פֿערקויפֿט האבען. מעהעמעד רושדי, דער צור ציוט דער ערמאָרדונג דעם אבדול-אציז גראָס-וועזיער (מיניסטער-פּרעזידענט) וואר, וואורדע אים סמירנא, וואָ דערזעלבע געגענווערטיג וואָהנט, אלס צייגע בערונען. — (וואהרשיינליך האט דיעזער לעטצטערע קיינען ענטשפּרעכענדען אנטהייל אן דעם דיעבשטאהלע ערהאלטען, וועסהאלב ער נון אלס צייגע אויפֿטריטט. אים אָריענטע געהאָרט עבען אללעס דער זויבערען דיעבסבאנדע אן, גלייכפֿיעל אָב ער גראָס-וועזיער אָדער שוואגער דעם סולטאנס איזט. עס איזט נור איין וואונדער, דאס דער סולטאן נאָך ניכט זיך זעלבסט בעשטאָהלען האט. וואס איבריגענס מאהמוד דאמאד בעטריפֿט, זאָ איזט יא דעססען כאראקטערלאָזיגקייט אללגעמיין בעקאננט. ער נאהם איממער פֿאָן רוסלאנד בעשטעכונגען אן, אום דיא טירקייא אן דיא געוואלט רוסלאנדס אויסצוליעפֿערן. ער וואר שאָן ווידערהאָהלט פֿערבאננט, אבער דער שוואכקאָפּפֿיגע סולטאן ליעס דיעזען שפּיטצביבישען שוואגער איממער וויעדער צוריקרופֿען, אום זיך פֿאָן דעמזעלבען זאָצוזאגען בייא דער נאזע הערומפֿיהרען צו לאססען. דער סולטאן קאנן פֿראָה זיין, דאס מאהמוד דאמאד איהם נור איינען קאָסטבארען שמוק-געגענשטאנד געשטאָהלען. ער האטטע געוויס איממער דיא אבזיכט דעם סולטאן אויך דען טהראָן אונד דיא קראָנע צו שטעהלען, אום זיא דעם רוסישען קאיזער צו פֿערקויפֿען, זאָ זעהטס אים אָריענטע אוים. דא לאָסט זיך ניכט אבהעלפֿען, וואָ אויך דיא האָכסטגעשטעללטען פּערזאָנליכקייטען זאָ פֿערוואָרפֿען זינד אונד אויך צו דען געמיינסטען פֿערברעכען פֿעהיג זינד.)

* (פֿערהאפֿטונג וועגען פֿאלשער קרידא.) אים נאָרד-סט'-מיקלויש (טאָראָנטאלער קאָמיטאט) ווירד בעריכטעט: גראָסעס אויפֿזעהען ערעגט היער דיא פּלאָטצליכע פֿערהאפֿטונג דעם קויפֿמאננעס איגנאַץ דייטש זאממט זיינעם זאָהנע יאָזעף דייטש אונד זיינעם שוויגערזאָהנע עדוארד פֿריער. הערר מאָריץ דייטש, דער היער צוויא קורצ-וואארען-געשעפֿטע בעזאס, גאלט אללגעמיין אלס זעהר רייכער מאנן. אויך זיין זאָהן אונד זיין שוויגערזאָהן ערעפֿנעטען פֿאָר קורצעם איין זאָלכעס געשעפֿט אונטער דער פֿירמא „עדואַרד פֿריער עט קאָמפּ.“ מאן גלייבטע, דאס עס דיעזען לייטען העררליך גוט געהע, דא דער אבזאטץ אין איהרעם געשעפֿטע איין רעכט לעבהאפֿטער וואר. אם 9-טען דיעזעס מעלדעטע יעדאָך הערר מאָריץ דייטש פּלאָטצליך דען קאָנקורז אן. דא אן דער הויפּטשטאדט היערויף 19 גראָסהענדלער בעשעדיגט ווערדען, איבערגאבען זיא דיא אנגעלעגענהייט דעם אדוואָקאטען דר' טהעאָדאָר לאָוו (זאָהן דעם פֿריהערען אונד ברודער דעם געגענווערטיגען אָבעררארבינערס פֿאָן סעגעדין). דיעזער ליעס זאָגלייך דורך דאס געריכט פֿאָן גראָס-קיקינדא איינע אונטערזוכונג איינלייטען. דיא פֿאָלגע היעפֿאָן וואר, דאס מאָריטץ דייטש זאממט זאָהן אונד שוויגערזאָהן זאָגלייך וועגען פֿאלשער קרידא פֿערהאפֿטעט ווארדען. מאָריץ דייטש האטטע נעמליך פֿאָר וועניגען מאָנאטען בייא דען ערוועהנטען פעסטער גראָסהענדלערן וואארען אים בעטראגע פֿאָן 58000 גילדען איינגעקויפֿט, וואָריף ער ביזהער בלאָס 12000 גילדען צאהלטע. זיין זאָהן אונד זיין שוויגערזאָהן בעזאססען גאר קיין פֿערמאָגען. זיא ערעפֿנעטען טראָטצדעם איין געשעפֿט. אים פֿאָן מאָריץ דייטש דיא אן פעסט איינגעבאָרגטען וואארען צו איבער-

---

דער מאיעסטעט קאנן דאס פֿיעל פֿערברייטעטע געריכט ניכט פֿערבאָרגען געבליעבען זיין, דאס דער קאָניג פֿאָן שפּאניען אויסעראָרדענטליכע אויסריסטונגען צו איינעם גראָססען קריעגע זייט געראומער צייט מאכט. באלד היעס עס, ער וואָללע דיא ניעדערלאנדע גאנץ ערדריקען, באלד וויעדער היעס עס, ער וואָללע איינען נייען פֿעלדצוג געגען דיא טירקייא ערעפֿנען. אבער דיא אונגעהייערען שפּאנישען ריסטונגען דייטען דאראויף, דאס מאן אין שפּאניען עטוואס מעהר אונד גראָססערעס אונטערנעהמען וואָללע, אלס בלאָס איינען קריעג געגען דיא טירקייא. בעפֿאָר איך מיינע הייִמאטה פֿערלאססען, בעזוכטע איך איינינע שפּאנישע האפֿען, אום זאָ מאנכעס אויסצוקונדשאפֿטען. עס וואר וואָהל מיט געפֿאהרען פֿערבונדען, אבער איך קאָננטע לאנד אונד לייטע אונד קאָננטע מיך דורך אללע געפֿאהרען דורכווינדען. נון, קאָניגין, וואס איך דא זאה אונד וואס איך דא ערפֿאהרען, איבערטראַף אללע מיינע ערווארטונגען. עס וואר מיר צור געוויסהייט, דאס דער קאָניג פֿיליפּפּ זיך מיט איינעם זאָלך' גראָססען פּלאנע טראגע, דעססען אויספֿיהרונג אללעס איבערטרעפֿפֿען זאָלל, וואס יעמאלס פֿאָן דען שפּאנישען קריעגסשיפֿפֿען אויף דעם מעערע אונטערנאָממען ווארדע. שפּאניען ערהעבט זיך מיט זיינער גאנצען וועהר-מאכט: עס טראגט זיך מיט דער האָפֿפֿנונג, דאס איין גראָסער שלאג ענגלאנד אונד דיא ניעדערלאנדע צוגלייך צו זיינען פֿיססען ווערפֿען זאָלל. מיט מיינען אייגענען אויגען זאה איך 135 קריעגסשיפֿפֿע, מיט דערען אויסריסטונג איבער 8000 מאטראָזען אונד 19000 סאָלדאטען בעשעפֿטיגט זינד. צום באוע דיעזער אונגעהייערען קריעגס-פֿלאָטטע זינד גאנצע וועלדער אויסגעהויען וואָרדען. דיעזע שיפֿפֿע מיססען מיט מעהר אלס 2000 קאנאָנען פֿערזעהען ווערדען אונד אים שטאנדע זיין, איין העער פֿאָן 30,000 מאנן איינצונעהמען. איך קאנן אייער מאיעסטעט דאס גענויע פֿערצייכניס דעססען פֿאָלגען, וואס איך זעלבער געזעהען אונד היעפֿיר שטעהע איך מיט מיינעם קאָפּפֿע איין, זעלבסט דער נאמע דעס שפּאנישען אדמיראלס, וועלכעם דאס קאָממאנדאָ אללער דיעזער קריעגס-שיפֿפֿע אנפֿערטרויט ווירד, איזט מיר גענויא בעקאננט. עס איזט דער הערצאָג פֿאָן מעדינא-סידאָניא. נון, דיעזע גאנצע שפּאנישע ריזענמאכט איזט געגען ענגלאנד געריכטעט. זיא איזט בעשטיממט, דיא ענגלישען שיפֿפֿע צו פֿערניכטען אונד גראָס-בריטאניען צו איינער שפּאנישען פּראָווינץ צו מאכען, וואס גאָטט אונד אייער מאיעסטעט פֿערהיטען מאָגען.“

קאָניגין עליזאבעטה אהנטע וואָהל דיעזע פֿאָרגענגע אין שפּאניען, דעננאָך וואורדע זיא פֿאָן דיעזער קלאָרען מיטטהיילונג יאקאָב טיראדאָ'ס איבערראשט. זייט יאהרצעהנטען האטטע זיא וואָהל איינען קאמפֿף מיט שפּאניען פֿאָראויסגעזעהען; זייט יאהרצעהנטען וואר זיא איממער בעמיהט געוועזען, דיעזען קאמפֿף אבצווענדען אונד איהם זאָ ווייט אלס מאָגליך אויסצוווייכען. זיא וואוסטע, דאס פֿיליפּפּ עס איהר ניע פֿערצייהע, דאס זיא זיינע ווערבונג אום איהרע האנד צוריקגעוויעזען; זיא וואוסטע, דאס איהם דיא וואכסענדע מאכט ענגלאנדס אויף דעם פֿעסטלאנדע אונד אויף דעם מעערע איין דאָרן אים אויגע זיין מוססטע. — זיא וואוסטע, דאס דער אללצופֿראָממע קאטהאָלישע פֿיליפּפּ זיא, אלס דאס הויפּט אונד דיא שיטצע דעס נייען גלויבענס, נור אללצוזעהר האססע אונד דאס איהרע ביזהעריגע שטיללע אונטערשטיטצונג דער ניעדערלאנדע עס ענדליך צו איינעם אָפֿפֿענען בריכע מיט שפּאניען ברינגען מיססע, — אללי דאס וואוסטע זיא, אונד דעננאָך ערשראק זיא אין דעם אויגענבליקע דער מיטטהיילונג פֿאָן דען אונגעהייערען שפּאנישען קריעגסריסטונגען.

אינדעססען וואוסטע זיך קאָניגין עליזאבעטה צו פֿאססען, דאמיט יאקאָב טיראדאָ ניכטס אן איהר מערקע. קאָניגין עליזאבעטה האטטע איהר געזיכט אין איהרער געוואלט, דאס הייסט: מאן קאָננטע אויף דעמזעלבען ניע לעזען, וואס אין איהרעם איננערן פֿאָרגינג; מאן קאָננטע פֿאָן דעמזעלבען ניע איהרע בעוואונדערונג, איהרע פֿריידע, איהרען ווידערווילל אָדער פֿערדרוס הערונטערלעזען. דאגעגען אבער פֿערשטאנד זיא, אוים דער מיענע אונד דעם געזיכטע איהרער לייטע דערען איננערעס הערויסצולעזען. — נאָך קורצעם נאכדענקען זאגטע דיא קאָניגין עליזאבעטה מיט גלייכגילטיגער מיענע: „וואס איהר מיר דא בעריכטעט, איזט מיר ניכט גאנץ נייא. מיינע געזאנדטען האבען מיר זייט לענגערער צייט באלד דיעזע, באלד יענע קונדע איבערבראכט. איהר ווערדעט מיר אייערע גענויען אנגאבען שריפֿטליך איבערריכען, אונד איך ווערדע זיא אין מיינעם ראטהע פּריפֿען לאססען. אבער זאגט מיר: ווער זייד איהר, דאס איהר מיר זאָ גראָסעס אונד בעדייטונגספֿאָללעס הינטערברינגעט? וואס פֿעראנלאסט איך דאצו? ווער בירגט מיר פֿיר אייערע וואהרהאפֿטיגקייט?“

„דיעזע פֿראגען, ערהאבענע קאָניגין, קאָממען מיר ניכט אונערוואַרטעט. (זאגטע יאקאָב טיראדאָ) איך וויל זיא אייערער מאיעסטעט בעאנטוואָרטען, זאָ אָפֿפֿען אונד אויפֿריכטיג, וויא איך מיינע ביזהעריגען אנגאבען פֿאָר אייערער מאיעסטעט געמאכט האבע.“

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

פערטרויט צו מאכען. אלזא, ליעבער פריינד, האבע איין וועניג געדולד. לאסס דען שמעטטערלינג דיא קורצע צייט זיינעס דאזיינס געניעססען; לאסס איהן איין וועניג צווישען דען שאָנען בלומען הערומפלאטטערן אונד הערומשווערמען."

צום שלוססע יענעס ראָמאנעס שרייבען וויר פאָלגענדעס:

לײדער קאָננען וויר ניכט מעלדען, דאס בעניאמין דען מוטה האטטע, וויעדער יודע צו ווערדען! זיין יונגער פריינד, דע קאסטרא, פערמאָכטע ניכט, איהן צו בעקעהרען. בעניאמין פערזוכטע וואָהל צו וויעדערהאָלטען מאלען, ער גלייבע אן דענזעלבען גאָטט, אן וועלכען איזראעל גלויבט, אונד זייא דעם יודישען פאָלקע מיט לייב אונד זעעלע צוגעטהאן; אבער וואס ניטצט דאס, ווענן מאן זיך ניכט אָפפענטליך צום יודענטהומע בעקעננט! בעניאמין, דער מיט דען הערפאָרראגענדסטען שטאאטס-מעננערן ענגלאנדס זאָ בעפריינדעט וואר, קאָננטע עס ניכט איבער זיך ברינגען, דורך זיינע וויעדער-אננאהמע דעם יודענטהומס אין זאָלכעס אויפזעהען צו ערעגען, וועלכעס וואָהל נור דעם יודענטהומע צור עהרע גערייכט האבען ווירדע.

בעניאמין זאגטע איממער: „נאָך איזט עס ניכט אן דער צייט. נאָך מוס איך זאָ איזם שטאאטע טהעטיג בלייבען, אבער איך האָפפע, עס ווירד איינסט דעננאָך איינע פאססענדע צייט קאָממען, אין וועלכער איך מיט פערגניגען מיין פערשפרעכען איינלאָזען ווערדע." — יא, בעניאמין ליעס זיך זאָגאר אָפט מיט העררן דע קאסטרא אין איינע דיספוטאציאָן איין, אינדעם ער זאגטע: „תרח מוסטע ערסט אלס הײדע לעבען, ביז ער איינען אברהם צור וועלט בראכטע, פיעלע זעעלען מיססען איך מאנכע וואנדערונגען אונד פערשיעדענע געשטאלטונגען דורכמאכען, ביז זיא איהר פאססענדעס ציעל ערריכען, אונד זאָ ווילל איך איינסטווײלען אונטער דיעזער פאָרם לעבען, אום זאָ דען יודען גוטעס צו טהון אונד איהרע עמאנציפאציאָן אין דער גאנצען וועלט דורכפיהרען צו קאָננען."

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(איין דענקמאל פיר לאָרד בעאקאָנספיעלד.) דיא פערדיענסטע דיעזעס גראָססען ענגלישען שטאאטס-מאננעס ווערדען איך פאָן זיינעם העפטיגסטען געגנער, דעם געגענווערטיגען מיניסטער-פרעזידענטען גלאדסטאָנע, אנערקאננט. וויא וויר בערייטס געמעלדעט האבען, וואָללטע גלאדסטאָנע זיינעם פריהערען געגנער איין גראָסארטיגעס לייכענבעגענגניס אויף שטאאטסקאָסטען פעראנשטאלטען לאססען. דאס קאָננטע יעדאָך ניכט צור אויספיהרונג געלאנגען, וויל לאָרד בעאקאָנספיעלד אין זיינעם טעסטאמענטע פערפיגט האטטע, דאס זיין לייכענבעגענגניס זעהר איינפאך זיין מיססע אונד דאס ער ניכט אין דער וועסטמינסטער-קירכע נעבען דען קאָניגען אונד בעריהמטעסטען שטאאטסמעננערן, זאָנדערן אין דער פאמיליען-גרופט נעבען זיינער פערשטאָרבענען פרויא רוהען וויללע. — אין דער זיטצונג דעם פארלאמענטס פאָם 25. ד. בראכטע נון גלאדסטאָנע דען אנטראג איין, דאס מאן דעם פערדיענסטפאָללען שטאאטס-מאנן בעאקאָנספיעלד אין דער נעהע דער וועסטמינסטער-קירכע איין פראכטפאָללעס דענקמאל אויף שטאאטס-קאָסטען ערריכטען מאָגע. דיעזער אנטראג וואורדע איינשטיממיג אנגענאָממען. — איינע היטיגע קאנגראָגער דעפעשע מעלדעט: בייא דעם לייכענבעגענגניססע פאָם לאָרד בעאקאָנספיעלד וואָרען דער ענגלישע קראָנפרינץ אלס פערטרעטער דער קאָניגין, דאנן דיא פרינצען ארטהור אונד לעאָפאָלד, דער געהיימסעקרעטער דער קאָניגין אונד דיא מייסטען מיטגליעדער דעס ענגלישען אינטער- אונד אָבער-הויזעס. דיא קאָניגין האטטע פראכט-פאָללע בלומען פיר דען זארג געזענדעט. אן דעם זארגע גינגען פאָראן ראַלף דע איזראעלי (ברודער דעם לאָרד בעאקאָנספיעלד) אונד ראָטהשילד.

*(דיא אונגארישע רייכס-טאגס-דעפוטאציאָן צור פערמעהלונג דעם קראָנפרינצען.) אין דער רייכסטאגס-זיטצונג פאָם 25-טען דיעזעס וואורדען צוויא צושריפטען טיסא'ס אן דען פרעזידענטען דעם רייכסטאגעס, העררן טהאָמאס פאָן פעטשי, פערלעזען, דיא אין איהרען הויפטשטעללען וויא פאָלגט לייטען: „הערר פרעזידענט! דיא פערמעהלונג זיינער האָהייט דעם קראָנפרינצען רודאָלף מיט איהרער האָהייט דער קאָניגליכען פרינצעססין שטעפאני ווירד אם 10-טען מאי שטאטטפינדען. דיא דעפוטאציאָן דעם אונגארישען רייכסטאגעס, דיא צור בעגליקווינשונג איהרער מאיעסטעטען אונד דעם האָהען ברויטפאארעס אים דיעזער פייערליכען פעראנלאססונג נאָך וויען ענטזענדעט ווערדען ווירד, ווירד לייט פעסטגעזעטצטען פראָגראממעס, פאָן דען עלטערן דער האָהען ברויט, דעם בעלגישען קאָניגס-פאארע, אם 7-טען מאי אונד פאָן אונזערעם קאָניגס-פאארע אונד דעם האָהען ברויט-פאארע אם 8-טען מאי עמפפאנגען ווערדען. איבערדיעס ווערדען דיא מיטגליעדער דיעזער דעפוטאציאָן צו דעם אם 7-טען מאי שטאטטפינדענדען האָפבאללע געלאדען ווערדען. עס איזט דאהער נאָטהיג, דאס דיא מיטגליעדער דער אונגארישען רייכסטאגס-דעפוטאציאָן שאָן אם 6-טען מאי אין וויען איינטרעפפען. איך ביטטע דאהער, מיר זאָבאלד אלס מעגליך דאס נאמענס-פערצייכניס דער דעפוטאציאָנס-מיטגליעדער איבערזענדען צו וואָללען, דא איך דאסזעלבע, וויא דיעס ביים האָפע פאָרגעשריעבען איזט, נאָך וויען איבערשיקען מוס." — נאכדעם דיעזע איפפאָרדערונג דעם מיניסטער-פרעזידענטען טיסא פערלעזען וואר, ערהאָב זיך רייכסטאגס-פרעזידענט פעטשי אונד זאגטע: „געעהרטעס הויז! שאָן אין דער זיטצונג פאָם 10-טען מערץ האטטע דער רייכסטאג דען בעשלוס געפאסט, איינע דעפוטאציאָן צו וועהלען, וועלכע איהרען מאיעסטעטען אונד דעם האָהען ברויט-פאארע דיא גליקווינשע אונגארנס איבערברינגען זאָלל. דיעזע דעפוטאציאָן מוס אויס מיטגליעדערן אללער פאָליטישען פארטייען אונזערעס פארלאמענטס צוזאממענגעשטעללט זיין. וואס דיא אנצאהל דער דעפוטאציאָנס-מיטגליעדער בעטריפפט, זאָ ווירד וואָהל דער רייכסטאג בייא זיינעם פריהערען בעשלוססע בלייבען, אין וועלכעם דיא צאהל פאָן 30 פעסטגעזעטצט וואורדען! (אללגעמיינע צושטיממונג). איך ווערדע אלזאָ איבערמאָרגען הינזיכטליך דער צו ענטזענדענדען דעפוטאציאָנס-מיטגליעדער דעם רייכסטאגע מיינע פאָרשלעגע מאכען! (וויעדער אללגעמיינע צושטיממונג). — נון ערהאָב זיך דער גראָססטע שרייער דער איסערסטען לינקען, הערר אלעקסאנדער טשאָנאדי, אונד זאגטע: „איך בין מיט דעם גאנצען פאָרגעהען ניכט צופריעדען. עס מוס אונזערע אויפגאבע זיין, אונגארן אלס זעלבסטשטענדיגען שטאאט ערשיינען צו לאססען, דער ניכט בייא יעדער פעראנלאססונג אלס בלאָסער שלעפפטרעגער עסטרייכס דיענען זאָלל. איך וויגשע דאהער, דאס וויר נאָך וויען גאר קיינע דעפוטאציאָן ענטזענדען, זאָנדערן דאס וויר זעלבסט איהרע מאיעסטעטען, אלס איך דאס האָהע פרינצליכע ברויטפאאר היער אין דער הויפטשטאדט אונגארנס בעגליקווינשען זאָללען." — דיעזע אויסזערונג פאנד נאטירליך ניכט איינמאל אונטער דען איסערסטען לינקען בייפאלל, דא איך דיא מיטגליעדער דיעזער פארטייא הערצליך גערנע אן דיעזער דעפוטאציאָן טהיילנעהמען וואָללען. פרעזידענט פעטשי ערהאָב זיך אלזאָ אונד זאגטע בלאָס פאָלגענדעס: הערר טשאָנאדי קאנן בעציגליך דער זעלבסטשטענדיגקייט אונגארנס פאָללקאָממען בערוהיגט זיין. דיא דעפוטאציאָן דעם רייכסטאגעס געהט נור דעסהאלב נאָך וויען, וויל דאָרט דיא פערמעהלונג דעם האָהען פאארעס שטאטטפינדעט. — שפעטער ווירד דאס האָהע פאאר נאָך אונזערער הויפטשטאדט קאָממען, אונד דא ווערדען וויר אונגארן ערסט רעכט, עבען אלס זעלבסטשטענדיגער שטאאט, איינע גראָסארטיגע עמפפאנגס-פייערליכקייט פעראנשטאלטען!" — (אללגעמיינע צושטיממונג פאָן אללען בענקען דעם פארלאמענטס).

פאָלליעטאָן.

צוויא שוועסטערן.

(108-טע פאָרטזעטצונג.)

„„דיעזעס פאָרטונאטישע מעדכען מאריא גונעס (זאגטע דער הערצאָג פאָן דעוואָנזהירע ווייטער) איזט אלס בריסטין געבאָרען אונד געטויפט. אבער אין איהר איזט איין אונווידערשטעהליכעס פערלאנגען ערוואכט, זיך צום אלטען יודישען גלויבען פאָר אללער וועלט וויעדער אָפפען צו בעקעננען. דארום איזט זיא אויס פאָרטוגאל געפלאָהען, אונד אויס דיעזעם גרונדע האט זיא מיינע האנד אויסגעשלאגען.""

„אונמאָגליך, אונבעגרייפליך אונד זאָנדערבאר! וואס מוס דאס פיר איינע נעררין זיין! (זאגטע דיא קאָניגין) אונד איזט זיא ווירקליך שאָן? — דאָך ניין! דאריבער ווילל איך פאָן דיר ניכטס מעהר הארען. איך קעננע דאס: איך ווירדע דאָך נור וואָרטע דער בעוואונדערונג פאָן דיר פערנעהמען —. נון איך מאָכטע זעלבסט דיעזע היבשע נעררין זעהען, זיא אינטערעססירט מיך. פיעללייכט ווערדע איך דיר דא העלפען קאָננען. איין וואָרט פאָן קאָניגליכען ליפפען דרינגט טיעף אין דאס הערץ איינעס זאָ יונגען מעדכענס. יא, איך ווילל עס פערזוכען. איך בין נייגיעריג, דיעזע יודין צו זעהען, דיא זאָ שאָן איזט, אונד דיא עס אבלעהנט, הערצאָגין פאָן דעוואָנזהירע צו ווערדען. געהע יעטצט היים, ליעבער יונגע, דוא ווייסט מידע זיין פאָן דער לאנגען וועפאהרט אונד פאָן אלל דיעזען טרויריגען ערלעבניססען; דאנן אבער, נעוויל, ווענן דוא וויעדער אויסגערוהט אונד ערוואכט ביזט, זייא פראָהליכען הערצענס, דיינע קאָניגין ווירד פיר דיך זאָרגען."

עס וואר פיר דען הערצאָג איין פיינליכער אויגענבליק, עס דרענגטע איהן, דיא קאָניגין צו ביטטען, מאריא גונעס מיט איהרען איבערריידונגען צו פערשאָנען, דא ער דיעזע גוט צו קעננען גלויבטע אונד וואוסטע, דאס מאריא גונעס פאָן איהרעם ענטשלוססע אויך דורך דיא איבעררעדונג דער קאָניגין זיך ניכט אבברינגען לאססען ווערדע! — דאנן וואר אויך איינע דעראַרטיגע ליעבע, דיא ערסט דורך דיא פערמיטטלונג איינעס דריטטען ערבעטטעלט ווערדען מוסטע, ניכט זיינעם וואונשע ענטשפרעכענד. אבער ער וואוסטע, דאס עליזאבעטה, ווענן זיא איהרען וויללען איינמאל אויסגעשפראָכען, דאפאָן ניכט מעהר אבצובריגען איזט. ער מוסטע שווייגען אונד זיא געוועהרען לאססען. ער פערביינטע זיך אונד פעליעס דאס געמאך דער קאָניגין בעקיממערטער, אלס ער דאסזעלבע בעטרעטען. —

פיעראונדפיערציגסטעס קאפיטעל.

בעפאָר וויר נון דיא עוויג דענקווירדיגע צוזאממענקונפט צווישען דער קאָניגין עליזאבעטה אונד מאריא גונעס שילדערן, אונד דיא האָכאינטערעססאנטע דיספוטאציאָן צווישען דיעזען ביידען מיטשהיילען, מיססען וויר זעהען, וואס מיט דעם פערהאפטעטען יאקאָב טיראדא געשעהען.

נאָך דער ענטפערנונג דעם שפאנישען געזאנדטען אונד דעם הערצאָגס פאָן דעוואָנזהירע שיקטע דיא קאָניגין עליזאבעטה צוויא אָפפיציערע אין דען טאָוער, דאמיט זיא דען דאָרט פערהאפטעטען יאקאָב טיראדא פאָר איהרען טהראָן ברינגען זאָללען.

עליזאבעטה זאס דא אים גראָססען אויידיענץ-זאאלע אין איהרער גלענצענדען פראכט אונד הערליכקייט אויף דעם טהראָנע — אונד אלס טיראדא פאָר איהר ערשיענען וואר, אונד זיך נאָך דעם געברייכליכען קניעפאללע וויעדער ערהאָבען האטטע, פיקסירטע זיא דען יונגען מאנן מיט דער גאנצען שערפע איהרעס בליקעס. דער יונגע מאנן מוסטע אויף זיא איינען גוטען איינדרוק געמאכט האבען, דענן זיא וינקטע איהם, איהר איינע שריטטע נעהער צו טרעטען אונד רעדעטע איהן פאָלגענדערמאססען אן: „איהר זייד דער מאספערע קאפיטען, יאקאָב טיראדא, דער דאָן אנטאָניאָ אויס פאָרטוגאל גערעטטעט. וואָהין וואָללטעט איהר דענן איהן ברינגען?"

„„אין דען שוטץ איירער קאָניגליכען מאיעסטעט, עס וואר דיעס מיין ראטה אונד איך דער איינציגע וויללע דעס קאָניגס." — זאגטע טיראדא.

„פיר דיעזע איירע ראטהגעבעריא, יונגער מאנן, (ערווידערטע עליזאבעטה) מוססטעט איהר אייגענטליך אים טאָווער זיטצען, דאמיט איהר איין אנדערעסמאל מיט איינעם זאָלכען ראטהע איינען שטאאט ניכט אין פערלעגענהייט ברינגעט. — דאָך גענוג! איהר האבט איירע שטראפע אבגעביססט. איך הארטע, דאס איהר מיר וויכטיגע מיטטהיילונגען צו מאכען האבט. איך ווילל דיעזע הארען."

„„ווענן איירע מאיעסטעט מיר איין געניינטעס אָהר צו שענקען גערוהען! אב איך איינע מאָגע האטטע אים טאָווער צו ערליידען געהאבט, איזט מיר גלייכגילטיג געגען דאס גליק, פאָר איירער מאיעסטעט ערשיינען צו דירפען.""

„קיינע גראָססען איינלייטונגען! (זאגטע עליזאבעטה) קאָממט צור זאכע, וויר וואָללען הארען."

„„איך ווילל נור צור זאכע שפרעכען, אבער ווענן דערען וויכטיגקייט מוס איך דיעס אויספיהרליך טהון. איי-